

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Йорданка Стоянова Пейчева

член на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” по: област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и методика на работа в часа на класа в началните класове), обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски” в „Държавен вестник”, бр. 48/28.07.2022г.

I. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор” в Софийския университет „Св. Климент Охридски” по: област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и методика на работа в часа на класа в началните класове), обявен в „Държавен вестник”, бр. 48/28.07.2022г. е в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски” за придобиването на научни степени и заемане на академични длъжности.

В конкурса участва един кандидат - доц. ДН Любен Владимиров Витанов.

II. Данни за кандидата

Доц. Любен Витанов е завършил специалност Начална училищна педагогика със специализация Изобразително изкуство във ВПИ, гр. Благоевград през 1984г.

След спечелен конкурс през 1991г., е назначен за асистент в СУ „Св. Климент Охридски“, където и до днес продължава трудовата си кариера и професионално израстване.

През 1995 г. му е присъдена образователна и научна степен „доктор”. През 2000г. заема академичната длъжност „доцент“. След защита на дисертационен труд на тема „Позитивна педагогическа стратегия в часа на класа”, през 2021г. му е присъдена научна степен „Доктор на науките” по 1.2. Педагогика (Начална училищна педагогика).

В професионалната автобиография на доц. Витанов се откроява богатата му преподавателска и научна дейност в областта на технологичното обучение, методите за активно учене и методика на работата в часа на класа в начален етап.

По отношение на езиковите си умения, доц. Витанов владее английски език на основно ниво А2.

Прави впечатление активната ангажираност на доц. Витанов в дейности с висока степен на отговорност:

На ниво катедра осъществява научно ръководство на магистърска програма Начална училищна педагогика.

На ниво факултет - член на Факултетния съвет при ФНОИ.

Участва в **3 национални проекта** по оперативни програми и **4 проекта на фонд „Научни изследвания на СУ „Св. Кл. Охридски“**, финансирани от МОН, на 2 от които е ръководител.

Член е на редакционните колегии на списание „Начално образование“ и на „Електронно списание за наука, култура и образование“ на СУ "Св. Кл. Охридски", ФНОИ.

Представеният комплект материали включва всички документи, изисквани по чл. 2 б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски”.

III. Учебно-преподавателската дейност на доц. ДН Любен Витанов включва учебни занятия по: „Дидактика на техниката и технологиите” за спец. ПНУП и НУПЧЕ р. об., НУПЧЕ зад. об.; „Методика на педагогическата работа в часа на класа” - спец. ПНУП и НУПЧЕ р. об., ПУНУП зад. об., спец. ФВС р.о. и МП НУП (за завършили други специалности и за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност); „Дидактика на техниката и технологиите – съвременни тенденции и подходи“ – МП НУП (за завършили други специалности и за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност); „ИД Методи и техники за активно учене”, „ИД Методика на обучението по безопасност на движението по пътищата”, „ФД Обучение и игра”, „ФД Насоки за работа в избираемите учебни часове“ „Приобщаващо образование” - ПУНУП р. об. и МП НУП.

Доц. Витанов е утвърден компетентен и авторитетен преподавател, който прилага съвременни методи и средства на обучение, с което допринася за изграждане облика и компетенциите на съвременния педагог.

Атестат за високата му квалификация като преподавател и научен работник, притежаващ способността да създава интерес към научната дейност и да предава изследователските си умения, е научното ръководство на четирима успешно защитили докторанти в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по

IV. Научна дейност

За участие в конкурса кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор” е приложил: 2 монографии, едната от които е основен хабилитационен труд; публикувана глава от колективна монография; 1 статия в авторитетно научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестна база данни с научна информация; 13 - в нереферирани списания с научно рецензиране; 4 учебника, 8 учебни пособия, използвани в училищната мрежа.

Монографията „Обучението по технологии и предприемачество“ е основен хабилитационен труд, представен от кандидата. Научният труд отразява актуалните тенденции в образованието и обогатява теоретико- приложните основи на методиката на обучение по технологии и предприемачество в начален етап. Обемът от 324 страници включва шест глави, в които намират отражение основните параметри на съвременното технологично обучение в теоретичен, практико-приложен и методически аспект, необходими за педагогическата компетентност на началния педагог.

В първа глава са представени и анализирани нормативната база и учебната документация, изяснени са ключови за учебния предмет понятия - „технологична грамотност“, „технологична и предприемаческа компетентност“ и др. Темата за целеполагането е разгледана многоаспектно в светлината на таксономията на Блум и държавните образователни стандарти.

Същността и спецификата на основните видове технологии, изучавани по учебния предмет, са представени във *втора глава*. Информацията за видове, свойства, технология на обработване на материалите е съчетана с методически насоки и конкретни примери за реализация на учебното съдържание.

В трета глава се изяснява същността на инженерството, систематизира се и се прецизира информацията за видовете инженерство, инженерните области, анализират се основните проблеми на STEAM обучението и движенията „Науката и технологиите в обществото“.

Представянето на актуалните тенденции в STEM обучението като един от приоритетите на Европейската образователна политика и методическите насоки за неговата реализация, са изключително полезни за практиката на педагозите.

В четвърта глава могат да се намерят отговорите на всички въпроси, свързани с теоретичните основи и обучението по предприемачество.

В пета и шеста глава от монографичния труд се поставя акцент на методиката в реализиране на учебното съдържание. Разглеждат се съвременни концепции, стратегии, организация, планиране, дидактически категории и средства, необходими за организирането на ефективна учебна среда по технологии и предприемачество.

Монографичният труд е резултат от апробиран в годините методически опит на доц. Витанов като университетски преподавател и автор на учебници и помагала по технологии и предприемачество за всички класове в начален етап. Той успешно запълва една ниша в съвременното образование като обединява традиции, съвремие и перспективи в развитието на технологичното обучение. Изключително ценен е приноса на автора, който умело съчетава традиционните методи и форми с иновативни, в резултат на което се създават условия за провокиране активността на учениците.

Монографията „STEM обучение по технологии и предприемачество“, която не е представена като хабилизационен труд, разглежда изключително актуална и полезна за педагогическата практика тема.

Описано, систематизирано и анализирано е STEM обучението по технологии и предприемачество в условията на интеграция с природни науки, математика и визуални изкуства. Разглежда се съществената роля на технологиите и инженерството, които осигуряват условия за осмисляне и практическо приложение на теоретичните знания, като по този начин допринасят за ефективността на STEM обучението.

Идеята за реализиране на STEM обучение чрез работа по проекти е перспективна област в съвременното образование, за която педагогическите специалисти се нуждаят от конкретни идеи и методика. Затова примерите за STEM проекти и изведените педагогически ориентири за тяхната реализация в учебното съдържание, описани в книгата, са изключително полезни както за студенти, така и за преподаватели. Значителен е приноса на автора за представяне на темата за реализиране на проблемно обучение в условията на STEM проектите по технологии и предприемачество.

Статии

Научноизследователските интереси на доц. Витанов могат да бъдат систематизирани в следните тематично-проблемни области:

- **Методика на обучението по технологии и предприемачество**

В представените публикации намира отражение стремежа на автора за изясняване на актуални проблеми в обучението по технологии и предприемачество и разкриване на ефективни методически решения, допринасящи за: оптимизиране на учебния процес съобразно нормативните документи и тенденции в образованието; разкриване на възможностите на учебното съдържание за приложение на иновативни методи и техники за усвояване на знания, умения, оценяване и рефлексия на постиженията на учениците; реализиране на компетентностен подход, приложение на информационните технологии в обучението, формиране на инициативност и предприемчивост у учениците от начален етап, обогатява се практико-приложния характер на методиката чрез конструиране на методически разработки.

- **Методически насоки за реализация на ориентирания към ученика позитивен педагогически подход в часа на класа**

Изясняват се въпроси, свързани с позитивното възпитание, социализацията и активното учене на базата на резултати от апробации и експертни оценки. Една от статиите е публикувана в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация.

- **Интерактивно преподаване и учене на студентите – педагози**

В резултат на проведено изследване на приложения в обучението на студенти интерактивни методи и техники, авторът предлага ефективна методика за

осъществяване на интерактивно обучение, с което допринася за обогатяване практиката на университетския преподавател.

В публикувана глава от колективна монография: „Стратегии за активно преподаване и учене в началните класове. В: Методи и техники за активно учене“, доц. Витанов разглежда многоаспектно темата за активното учене. Изяснява същността и класификациите на методите и техниките за активно учене, предлага нов вариант за тяхното структуриране, описва резултатите от опитно-изследователска работа на колектива, които са в полза на повишаване дела на стратегиите за активно учене в начален етап за сметка на репродуктивните.

Доц. Любен Витанов е ръководител на екип, публикувал **пълен комплект учебници по Технологии и предприемачество за I – IV клас**, на издателство „Просвета плюс“, одобрени от МОН за обучението по технологии и предприемачество в училище.

Автор е и на **8 учебни пособия**, които се използват в начален етап:

- *Учебно помагало за обучението по технологии и предприемачество в училище*
Книги за учителя по Технологии и предприемачество за 1., 2., 3. и 4. клас на издателство „Просвета плюс“;
- *Учебно помагало за часа на класа в училище*

Спазвам правилата. Книга за учителя за 1., 2., 3. и 4. клас, на издателство „Рива“.

Напълно приемам приносите в трудовете на доц. Витанов, изведени от него в приложената към документите справка, с които той кандидатства за заемане на академичната длъжност „професор“.

В подкрепа на високата оценка за научната продукция на кандидата красноречиво говори и приложената справка с регистрирани цитирания – общо 24 на брой, от които 1 – в реферирано издание, и 17 – в монографии, 6 – в нереферирани издания.

Научната и научно-приложната дейност на доц. Витанов изцяло отговаря и дори значително надвишава минималните национални изисквания по чл. 2 б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

V. Заключение:

В заключение искам да подчертая, че научните приноси в областта на методиката на обучение по технологии и предприемачество и методика на работа в часа на класа в началните класове, професионализъмът и етиката в академичната дейност на кандидата са безспорни. Това ми дава основание с пълна убеденост да дам своята положителна оценка и да препоръчам на многоуважаемото научно жури да изготви доклад с предложение до ФС на ФНОИ при СУ „Св. Климент Охридски“, доц. **ДН Любен Владимиров Витанов да бъде избран на академичната длъжност „професор“** по: област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и методика на работа в часа на класа в началните класове) за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски“.

22.09.2022 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Йорданка Пейчева/